

## บทนำ

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019: COVID-19) ทำให้เกิดการปรับตัวเป็นวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะสถาบันทางการศึกษาและโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สীลม ที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่อง ซึ่งการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล รูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี ที่ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้ การพิจารณาองค์ประกอบและรูปแบบที่สอดคล้อง เหมาะสมกับลักษณะวิชา และบริบทของผู้เรียนจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ และการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษาเรื่องลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก นักเรียนมีความสับสนในเรื่องภูมิศาสตร์ในท้องถิ่นภาคต่างๆของประเทศไทย ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ ไม่สนใจเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนไม่ดี ครูผู้สอนจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน รูปแบบ และเทคนิคการสอนเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนมากขึ้น เพื่อให้ผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เกิดความผ่อนคลาย สร้างเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ และทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูผู้สอนจึงแก้ปัญหาโดยการนำเกมการศึกษาเกมWordwall(เกมและแบบทดสอบที่ใช้ในการจัดการศึกษา)เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงความรู้ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนที่คงทน เกิดความสนุกสนาน สามารถสร้างแรงจูงใจและสร้างความสนใจของผู้เรียนในการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการจดจำและเข้าใจเนื้อหาบทเรียนของผู้เรียนได้อย่างคงทน ซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกปฏิบัติ ทบทวนความรู้เดิม ประยุกต์ความรู้ได้ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

## เนื้อเรื่อง

ในการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ผู้สอนได้นำรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน โดยการนำเกมการศึกษาเกม wordwallมาเป็นรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

การเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นวิธีการถ่ายทอดเนื้อหา รูปภาพ วิดีโอ การใช้สื่อหลายๆประเภท(Multimedia) ร่วมกับการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยี สมัยใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ทันสมัย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามความต้องการ ซึ่งการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีความจำเป็นมากในปัจจุบัน เนื่องจากการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะทางด้าน การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งใน

สถานการณ์ปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019-COVID-19) โดยองค์การอนามัยโลกได้ประกาศเป็นภาวะฉุกเฉินทางด้านสาธารณสุข ทำให้สถาบันการศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ หนึ่งในมาตรการเพื่อการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ COVID-19 ภายใต้อาณัติภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขนั้น ได้แก่ วิธีการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เป็นการเว้นระยะห่างในการ ทำกิจกรรมต่างๆ ระหว่างบุคคล ทำให้เกิดกระแสของการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตการทำงานและการศึกษา จำนวนมาก โดยในส่วนของการศึกษา มีการปรับเป็นรูปแบบการสอนออนไลน์ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนจึงปรับบทบาทการสอนตามผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 เข้าสู่ระบบการสอนห้องเรียนออนไลน์ในประเด็นองค์ประกอบ รูปแบบ และการประยุกต์ใช้การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับผู้สอน และพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ต่อไป

การเรียนการสอนออนไลน์ได้มีผู้ให้ความหมายไว้คือ (โอภาส เกาศายาภรณ์ และคณะ อ้างจาก Badrul H Khan, 2560 : 2) กล่าวว่า อีเลิร์นนิ่งคือนวัตกรรมที่เข้าถึงโดยสะดวกสำหรับผู้เรียน มีการออกแบบที่ดี ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการออกแบบให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนและมีสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เอื้อให้กับผู้เรียนทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลาโดยใช้ทรัพยากรประเภทต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปแบบของเทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ ที่มีการออกแบบสภาพแวดล้อมเอื้อและเปิดกว้างสำหรับผู้เรียน(อาณัติ รัตนธิรกุล, 2558 : 26) กล่าวว่า e-Learningย่อมาจากคำว่า Electronic Learning เป็นการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ ซีดีรอม/ดีวีดีรอม เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต ดาวเทียม โทรศัพท์มือถือ อุปกรณ์พกพาหน้าจอสัมผัส โดยที่ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ตามอัธยาศัยได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา ผ่านทางเว็บไซต์ในรูปแบบสื่อมัลติมีเดียไม่ว่าจะเป็นข้อความ เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ อีกทั้งผู้ใช้งานสามารถทำการโต้ตอบได้เสมือนการนั่งเรียนในห้องเรียนปกติ

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ กฤษณา สิกขมาน (2554) กล่าวว่า การเรียนการสอนออนไลน์ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีการออกแบบการเรียนการสอนไว้อย่างเป็นระบบ มีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน จัดการเรียนการสอนตามหลักทฤษฎีทางการศึกษา หลักการเรียนการสอนและจิตวิทยา การศึกษา การถ่ายทอดความรู้ การนำเสนอเนื้อหาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน และถ่ายทอดกลยุทธ์การสอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือซึ่งในปัจจุบันเน้นไปที่การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จึงทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและเรียนรู้โดยไม่จำกัดสถานที่และเวลาเนื้อหาบทเรียนของอีเลิร์นนิ่งจะอยู่ในรูปแบบสื่อผสมอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Multimedia) ซึ่งออกแบบไว้ในลักษณะซอฟต์แวร์รายวิชา (Courseware) ประกอบด้วยสื่อผสม ได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และที่สำคัญ คือ ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับบทเรียนและผู้สอนได้ การบริหารจัดการอีเลิร์นนิ่งใช้ซอฟต์แวร์ประเภทบริหารจัดการการเรียนรู้ (Learning Management System : LMS) ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการอย่างอัตโนมัติเกือบทุกขั้นตอนแทนการปฏิบัติด้วยมือตั้งแต่ขั้นตอนการลงทะเบียนเรียนจนถึงขั้นตอนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เมื่อสถานการณ์ที่ส่งผลทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางด้านวิชาการลดลง ไม่สามารถจัดการกระบวนการเรียนการสอนตามปกติได้ จึงจำเป็นต้องมีวิธีการปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม ซึ่งการเรียนการสอนแบบออนไลน์ถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง แต่สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือการคงไว้ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพราะการมีปฏิสัมพันธ์ของ

ผู้สอนและผู้เรียนจะส่งผลทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองและยังส่งผลให้การเรียนรู้อามีคุณภาพ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียนผ่านเว็บไซต์ Wordwall(การไล่ล่าเขาวงกต) โดยนำเนื้อหาบทเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ในท้องถิ่นภาคต่างๆของประเทศไทยมาสร้างเป็นชุดกิจกรรมเกมการเรียนรู้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและจดจ่ออยู่กับเนื้อหาบทเรียน ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวไปกับการแข่งขัน และค้นหาคำตอบที่ถูกต้อง ได้ทั้งความรู้และความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ที่คงทนที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจากความสนใจของผู้เรียนเอง

ผู้สอนได้นำรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนโดยการนำเกมการศึกษาเกมWordwallมาเป็นรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยการสร้างแบบฝึกหัดผ่านเว็บไซต์Wordwall(การไล่ล่าเขาวงกต) จำนวน 15 ข้อเรื่องลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคต่างๆ มาให้นักเรียนที่เรียนอยู่ทางบ้านและนักเรียนที่เรียนที่โรงเรียนได้เรียนรู้บทเรียนพร้อมกันโดยการสแกนคิวอาร์โค้ด

### สรุปผล

จากการสนทนากับนักเรียนในระหว่างสอนแบบออนไลน์โดยนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเกมการศึกษาเกมWordwall พบว่าการเรียนการสอนแบบออนไลน์โดยใช้เกม ได้รับความสนใจของนักเรียน นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งช่วยกระตุ้นและดึงดูดให้นักเรียนสนใจการเรียนเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้บรรยากาศในห้องเรียนน่าเรียนรู้ ประกอบกับชุดเกมที่มีท้าทายทางความคิดในการสืบค้นข้อมูลเพื่อหาคำตอบ และการคิดวางแผนการเดินทางเพื่อไปหาคำตอบ ส่งผลให้นักเรียนสามารถในการจดจำและเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้มากขึ้น ซึ่งการศึกษาเนื้อหาของนักเรียนผ่านบทเรียนออนไลน์ ร่วมกับการฝึกปฏิบัติทักษะร่วมกับผู้สอนในชั้นเรียน รวมทั้งผู้สอนสามารถให้คำแนะนำกับนักเรียนเพื่อการปรับปรุงแก้ไข ทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะพัฒนาการปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีสมรรถนะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มากขึ้น ซึ่งครูผู้สอนจึงต้องจัดเตรียมการสอนให้มีคุณภาพการสร้างบรรยากาศการเรียนที่ดีที่ช่วยให้นักเรียนมีความสุขมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบสถานการณ์วิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal)

ดังนั้นการแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019 ยังมีอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อการศึกษาจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนต้องมีการปรับตัวครั้งใหญ่เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ สำหรับสถาบันทางการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวด้วยการออกแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งวางแผนการรับมือกับภาวะหยุดชะงักทางการศึกษา (Education Disruption) เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสามารถดำเนินไปได้ตามปกติต่อเนื่องและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งควรวิเคราะห์ถึงปัจจัยและความเป็นไปได้ของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้มีความราบรื่นและบรรลุตามวัตถุประสงค์

## เอกสารอ้างอิง

วิทยา วาโย ,อภิรดี เจริญนุกูล ,ฉัตรสุดา กานกายนต์ ,จรรยา คนใหญ่ (2563). การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19

สุวัฒน์ บันลือ (2563). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี  
กฤษณา สิกขมาน. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจ โดยการใช้การ  
สอนแบบ E-Learning. กรุงเทพฯ: รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยศรีปทุม

Wordwall(การไล่ล่าเขาวงกต) เรื่องลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคต่างๆ

